

امطار :

سلکمزم موافق آثار
جذبه مع المعنونیه
قبول او لئور

درج ایدلهین آثار اعاده او لئاز

مِنْشَهُ الْقِرْبَى

صَرْخَةٌ

١٣٢٦

طبعه و محل اداره :

جفال او غلنده امنیت
صندوغی جوارنه
شکول یقوشنده
۲۰ نوسرو

دینه ، فلسفه ، علوم ، هنره ، ادبیات تاریخ ، دیاسپارمه و بالخاصه احوال دشونه اسماعیلیه دله بحث ایده راهنمایی ده به نشر او لئاز.

صاحب و مؤسسی :

در سعادتده نسخه‌ی ۵۰ پاره در

قیرله‌دن مقوا بورو ایله کوند دیلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنبر

۳۲۴ ۱۰ تموز

آبونه بدی

سنہ لکی التي آیلني

مالک عثمانیه ایچون ۶۵	۳۵	غروش
روسیه ۶۰,۵	۳۰,۵	روبله
سائیر مالک اجنبيه ۱۷	۹	فرانق

— ۱۰ —

ابو هاشم المخزومی الشامی رحمۃ اللہ

مشاریلہ حضرت تلرینک اسم شریفیلری (مغیرہ) اولوب پدر لرینک اس-حی (ابو شہاب عبداللہ بن عمر و بن المغيرة بن ربیعہ بن عمر و بن مخزوم-مدرس). بعض مورخین پدر لرینک اسم و کتبہ سندہ اختلاف ایتمش-لردر. از جملہ ابو عیید قاسم بن سلام (كتاب القراءات) نام اثرنده (مفہرہ بن شہاب صاحب عثمان بن عفان فی القراءات) دیہ تحریر ایلمش ایسے-ده امام جزری بونی وہمہ نسبت ایدرک (مغیرہ بن ابو شہاب) اولدینی نبویہ نک (یسان ایدیور). جناب مغیرہ قرائی بطریق العرض عثمان بن عفان حضرت تلرینک اخذ ایتمش-لردر. امام محمد جریر الطبری صاحب ترجمہ حضرت تلرینک جناب عثمان بن عفان رضی اللہ عنہن-د اخذ قرائت ایلدیکنی مشکوک کو سقیو-رسدہ بر دلیلہ مسند اولدینی امام جزری طبقات قراسندہ بیانہ قرائی بطریق العرض حضرت عثمان رضی اللہ عنہن-د اخذ ایلدیکنی اثبات ایدیور. امام ذہبی مشاریلہ حضرت معاویہ رضی اللہ عنہن-د زمان خلافتہ شامدہ نشر قرائت ایلدیکنی والک زیادہ شهرتی تلمیذی بولان (عبدالله بن عاصم) واسطہ مسیلہ اولدینی روایت ایدیور. بعض بیغمبری مسماہدہ شرفہ نائل اولمشدر. ذات ستدودہ صفاتی طالب، حذیفہ البیان، عبدالله بن مسعود، زید بن ثابت، ابی بن عطا، حضراتین بطریق العرض اخذ ایتمش-لردر. حسن، حسین، عاصم، عطا (عن اللہ عنہم) و بونلرک غیری بر خیلی ذواتہ قرائی صاحب ترجمہ۔ تلرینک بطریق العرض اخذ ایتمش-لردر. ذات بر کاتلری عالم، ایلیل، قرائت و حدیثہ امام و مونوک الکلام ایدیلر. هجرت جلیلہ نبویہ علیہ اکمل التحیہ نک (۷۳) و یا (۷۴) نجی سنہسی عزم کلشنسرای عالم عقبای منور ایتمشدر.

خواجہزادہ

احمد حامی

چنگل کوئی

(صفحات) حقنده نو طلر**«مزارلوہ»؛ «مخاہل»**

ی مزارل-ق منظومہ سنی تتبع ایدہ جکم۔

بن بوم-نظمہ می صفحاتہ او قوم-دن اول عا کفك دھان انشادن-دن سامعہ حبر تله دیکھا مشدم۔ او وقت کب پیکلرمک او جنہ هفتہ لرجہ بر سنک و تراب عالی، بر محشر مهیب لوحیسی آصلی قالمشندی۔ اوت، او وقت غریب بر عکس صدا صمیم صماخہ هفتہ لرجہ صمت مقابر تکم ایتمشندی۔

مزارل-ق انشادن-دن بر قاج سنہ صکرہ صفحات انتشار ایتھی۔ دنیادہ هر کس و هر شی اولدینی کبی بو شعرک خاطرہ قرائی ده

اولدینی منابن-لہ (الدئی) نسبتیلہ مشہور اولمشدر۔ بعض مورخین اسمنک (عویلہ بن طویلہ) ایخود عمر و بن عمران یا خود عثمان بن عمر اولدینی روایت ایتمشکدہ لرایسہ ده طوغریسی (ظالم بن عمرو) در۔ عمر بن الخطاب، عثمان بن عفان علی بن ابی طالب، معاذ بن جبل، ابوزر، عبداللہ بن مسعود، ابی بن کعب، عبداللہ بن عباس، رضی اللہ عنہم کبی اعظم اصحابین اخذ قرائت ایلدیکی و کندیسندن دخی ابو حرب یحیی بن یعمر، عبداللہ بن بوریلہ، سعید بن عبدالرحمن، روغیش، کبی مشاہیر قراء اخذ قرائت ایتمش-لردر. ذات عرقان سماقلری کار فقهادن مشاہیر شعرادن، اشراف عربین، نحوك و اضعلرندن غایت حاضر جواب عاقل بر ذات ایدیلر. قرآن کریمی نقطہ لین مشاریلہ اولدینی مریدر. هجرت جلیلہ نبویہ نک (۶۹) نجی سنہسی (۸۵) یا شنده اولدینی حالدہ جارف نام محلہ ارتھال دار نعیم ایتمشدر۔

— ۸ —

عبداللہ بن حبیب رحمۃ اللہ

مشاریلہ حضرت تلرینک اسم شریفیلری (عبداللہ) کنیہلری (اب عبدالرحمن) در۔ پدر لری (حیب بن ربیعہ در جمال خورشید مثال جناب پیغمبری مسماہدہ شرفہ نائل اولمشدر. ذات ستدودہ صفاتی طالب، حذیفہ البیان، عبدالله بن مسعود، زید بن ثابت، ابی بن عکب، حضراتین بطریق العرض اخذ ایتمش-لردر. حسن، حسین، عاصم، عطا (عن اللہ عنہم) و بونلرک غیری بر خیلی ذواتہ قرائی صاحب ترجمہ۔ تلرینک بطریق العرض اخذ ایتمش-لردر. ذات بر کاتلری عالم، ایلیل، قرائت و حدیثہ امام و مونوک الکلام ایدیلر. هجرت جلیلہ نبویہ علیہ اکمل التحیہ نک (۷۳) و یا (۷۴) نجی سنہسی عزم کلشنسرای عالم عقبای منور ایتمشدر۔

— ۹ —

ابو سبیم الاسدی رحمۃ اللہ

مشاریلہ حضرت تلرینک اسم شریفیلری (زر بن حبیش بن حباشہ الاسدی) کنیہلری (ابو میریم) در عمر بن الخطاب، عثمان بن عفان، علی بن ابی طالب، عبداللہ بن مسعود، عبدالرحمن بن عوف، ابی بن کعب، حذیفہ بن الیمان حضراتین اخذ قرائت ایتمش-لردر۔ مشاہیر قرادن ابراهیم النخی، عاصم بن ابوالنیجود، علی بن ثابت، اسماعیل بن ابی خالد، ابو اسحاق الشیبانی حضرت ایدد ذات عالیقدر لرندن اخذ قرائت ایتمش-لردر. ذات ستدودہ سماقلری کوفہ دن فخر عالم افتند من حضرت تلرینک اصحاب کرامتی زیارت قصدیلہ مدینہ منورہ یہ عنیت ایدر ایکن عبدالرحمن بن عوف ایله ابی بن کعب حضرت تلرینہ ملاق اولدینی سویلہ یور۔ هجرت جلیلہ نبویہ نک (۸۰) نجی سنہسی (۱۲۰) یا شنده اولدینی حالدہ ارتھال دار جنان بیور ایتمشدر۔

بشر برانداز ، او سیلک جوشش موجاتنے قاتیلوب یو دولان بیکلار له خس و خاشائی عضوی یه ، بیکلار له قدید منکسره مزارلق ، او مشق مادر مظلوم سینه کشای صیافت .
بولو حه بر خارقه تصویردر .

ئۇ عا کفک افق ادبیاته منظومه شمسیه شعشعه لی بىر كەقرەدیه ايدن بۇ منظومه لرینك اطرافنده انفاس باردة غیظ و غرض جریانلاری موجود . امین او لسو نلر ، اشخاص متھوره انفاسیله يد بشر مصنوعاتی او لان ضیالر سوزر . انفاس تھورلارینی صوک نفسلارینه قدر صرف ایتسلر مشعل مثیتی سوندیرە منلر ، او انفاس بارده نك جمود تکاهلارینی عا کفک منظومە لرنەدکی ضیای مسنتا براستقامات عالیه ایله ياروب بىکدېجە طبیق يوكىك بولوطلىرى تشکیل ايدن منشور شکنندە کى بوز پارچە . لرندن ضیای ماھك حین جریانىدە تحمال ايدرەك هالەنک حصوله کلسى کېي او شعرلارى دە دائراً مادار بىرھالە جوشاجوش شرف در آغوش ايدر طورور .

زمین مذات پروردەلری آسمانڭ مشاعل اجلالنە مسلط او لماملى دىلر .
ي صفحاتك حافظەملە يكى جود او لان ۷۴ نجى صحیفە سندەكى شوقطەپى او قويەلم :

« شانلى بىرتارىخىك ماھى ئىلت سندەدر .
« وارسە عبرت سندەدر ، حكىمت دە البت سندەدر ؟
« دوراستىلا طورور يادكە ، دولت سندەدر !
« چونكە حریت ، حماست سندە ، غىرت سندەدر ،
« زىنكى ذلتىر ارتق بىجە عنىت سندەدر !

محتواسى ماھى ئىلت او لدېيچۈن مزارلنى « تارىخ ذىشان » او لارق شىمدى يه قدر ھېچ بىر فەرمۇن فەنگىر تصور و تصویر ايمىدى ؛ عا کفک بوانفرادى لايىق تېرىك .
وارسە عبرت سندەدر ... اخ

ھىرىتى فۇقۇ التحمل و فوق التكلم دىنە جىڭ قىر فنا . مزارلەتك
مواعظخوان عبرت و حكىمت او لمىسى عادىيات ادبىيەدندر .
« دوراستىلا طورور يادكە ، دولت سندەدر .

بۇ مصربىدە يوكىكلىك و درېنلىك وار . يوكىكلىك وار : چونكە دوراستىلا مزارلەتك قويىنە كىرمەك صورتىلە مزارلەتك « دولت » تصویر ايدىلىپور . مزارلق ايسە ئىسان ، خرابى ، خرابە ، سىنک و تراب ، ظل و ظلام ، ليل و مغرب او طەلرلەلە لېرىز بىر محشر مخوف او لدېيچۈن ايجۇن مزارلنى كورن يالكىز مزارلنى كورور وھېچ بىر زمان او نىنە احتشام دىنۋىسىلە بىر دولت ماضىيە قىدىيەنک سرىلوب باتىدېينى كورە من .

بناءً عليه مزارلەتك دولت كورمك ھالىن ئىن ئىن لەن دە
وار : چونكە عا کف مزارلەتك خطاب ايدرەن « دولت سىنە كەدەدر ، خا كىكەدەدر » فلان كېيىشى سوپىلىپور . دوراستىلايى دولتى مزارلەتك يادىيە صوقىور . مزارلق كېي ئىسانك حکومتىرما او لدېيچۈن زوال عالم

حافظە خانە دىماغمەدە وفات اىتمىدى . منظومەپى او قودقىجه موجودە يېتك ، شعرك بىر سنه اولىكى خاطرە قراشتىك نەش ائىريسى او سنتە عادتا بىر كفن عضلى ئىسان كېي اور تولان موجود يېتك محو او لدېيچى ، پارچە لاندېيچى حس اىتىم . بىر حىات اخروى اىلە يېسانان بىر مزار معنوى او لدم . اوت ، بىر مزار متحرك كېي ، بىر مقبرە محض كېي عا کفک مزارلەتك حىات ئايىھە اىلە يىشامغا باشلادم . غالباً ئىلە سوپىلىپور . فرقىدەيم . حق سرىيەكىز وار . بن مزارلىق تىبىع ايدە جىكىم حالبو كە متفوه مېھمات او لدم . . . . .

§ مزارلق منظومەپى بىك اعظمت و علویت حسسىاتى ويرير .
يونان قوم قىيلرندن « پلاز » لرک يېدقلىرى بىنال او قدر مىتىن اىميش كە كورنلر بىر طاقىم غەرەيتلر ، « سېقاپوب » لر طاغىلردن قىالار قوپارەرق بوھياڭلەنەن بىن اىتمىشلر . ذھابى حاصل ايدىلر مىش .

ايىشەن بىن مزارلەتك منظومە سىنە « پلاز » قۇمنىك بىنلىرى قدر دەھابىلى بارچەلر كوردم ؛ بوبارچەلر عا کفده كى غەرەيت مەتھور دەھانك استخوان اموات بشىر جېبلەرندن قوپاردىقى سىنک سەرمىلر ، صىخەرە مەدھىشلەر در .

ايىشە سىزە عظام نەش بشىر جېبلەرندن قوپارىلماش بىر قاج دانە قىا :

« اى مزارسستان نەمان قىر كە يوز بىكلىرى جە ماھ ،
فيشەپىران خاڭ رەيمىكىدىن بىتون نور نىكاھ !
« نازىنەنلر يال و بالىندن نىشان هر بىر كىاھ . . . .
« سەروپىلر مولايە يو كىلىملىش بىر بىرىجىتە آه ،
« حەفرەلر مولادن اىميش اك امین بىر خوابىكاھ .

« اى شېستان ، اى عدم ، اى پىرە كېريا ،
« سندەدر اميدلار ، سندەن طوغار خېر بىقا .
« هەر حەجر پارەك او قور بىر شەر لەھۆتى ادا ،
« هەنشىدەك روھى ايلر سەرمىت آشنا .
« بىندىن اى خاڭ سەماوى بىك سلام او لامۇن سکا .

§ محمد عا کفده « دىقىرىپىسيون » جىلغەنلىك مەھارت مەفرەتسى عادتا موجودىت ادبىيەنک سوق طېيىسى ياخود طبیعت شەرىپەنلىك طبیعت ئانىيەپى شەكلى ئامىن . منظومەلرینك شەر محض او لان يەللىرى بىلە دەسقىرىپىسيون شەكلى قطعىيەنلىك دەكلىسە بىلە اكتىرىتە ئاصویر آمىزدر . نەتە كېم مزارلق منظومەنلىك شەر او لان شوقطەپى رىسىمدىر :

« باقە قېرىستانك انجىق ساحە مدھوشنە ،
« طوردە بىمدەت قولاق وير نالە خاموشىنە ؟
« قابى ھېچ بىكىزرمى باق سەماىي ھېيت بوشىنە ؟
« كىم قاپىلەمىسىنىك سىل جوشى جوشىنە ،
« جان آتاز بىر كون كايز يورغۇن دوشوب آغوشىنە !

بۇ قطعەپى دە مزارلق بىر شەپھىز مەدھىش ، بىر انسان مظلوم او لىپور ؛ چەھەرىپى چىرىن و خشىن . فقط قابى غايىت زيقىق . حىات بىرسىل

اوسرولر مهیج جماعت کبری
کسیلدی .. هر بریستندن طویولدی عیی صدا .
مقابر ایکله‌دی ، طاشلر بور لسان اولدی .
کتابه‌لرده او طاشلر له همزبان اولدی .

§

کورنجه زنده بوتون محشر هیولایی ،
منزاره روح ویرن نفح بالک مولایی ،
خیاله طالدم .. او فسحتسرای دورادور
کورندي دیده مدھوشہ برجهاز نشور !
کفی بدوس بقاپی نهایه اجسادک ،
او ، دھری هیچه صایان ، کاربان اجدادک
آقین آقین کچه رک پیشکاه عنزنه ،
محبیت خوف و رجادن مقام حریته -
قیام عجزینی سیرايلدم .. نه دھشتمنش
سجود خلقی کورمک حضور قدرته !

§

جو جوق - آنه ، او مقبرده موته بروحه .
تضادقدرتی کور : باق شولوح ذیروحه

منارلق منظومه سنک فائمه جامعندن صوکرا عا کفک : ایکنیجی
بر شعر عظیمی اولدینی قناعته دیم . شیمیدی میخانه منظومه سنک
کچیورم .

مدحت جمال

شُون

دوات عليه

بویوک بالغینله . — چن هفته ، بازار و بازار ایرتیسی کونلری
استانبولده ، اوچ بلک بویوک یانغین اولدی . یانغینلره داٹر معلومات
ویروب مطالعات بیان ایتمدن اول ، مصادب اولار همشهریلار یمزی
صومیمی و شدید تأثیراریزله تعزیه یه شتاب ایدرذ . جناب حق بوزوالی
قارده شلر یمزی ، دیکر قضا و بالاردن اسیرکسین ، وصولک زمانلر نده
جدآ چوق مصیبتلره او غرامش اولار اهل اسلامی آرتیق آجیسون ده ،
جمله‌سنی هر درلو آفتلردن مصون بویورسین ، آمین !

بویوک یانغینلرک ایکیسی استانبولک تام قلبکاهنده ، مسلمان
حمله‌لرندے اجرای تخریبات ایتدی ، او چنجیسی ایسه بهودی محله‌سی

محیطلرینه « حافظه » اسناد ایمک و بناءً علیه حافظه خانه مقابرده بر
دولت یشاھق طرز تفکرده فوق العاده لکدر .
صفحاتک شو قطعه سندەکی بوبدیعه شایسته تحریر او ملسه بیدی
شایان قبریکدر دیردم .

§ برد کای عفیف صفحاته عائد اولان بر مقاله « تکریمندہ » محمد
عا کف بکدھ قافیه یه عائد سقطاتک چو قلغنی « ادعا ایدییور . حالبکه
بنده کز او لسنه یدم عا کفده قوافی لئک چو قدر دیمزم دم . بتون صفحاته
محدود بر قاج قافیه سقطانی عا کف ایچون چو قدر دیردم . چونکی
عا کف قدر قوا فیضی منتخب ناظم عز یا هیچ یوق ، یا پک جوق آز .
متلا « منارلق » ک حکایه قسمندەکی قافیه لغتلرینی تدقیق ایدم :

حیات — اموات .

زنداکاینک — ئانی نک

پاکنده — خاکنده

صامتنی — مارتنی .

اخطرار « ت » لرک ایکیسی ده مکسور .

خیاللدن — بن .

عقده — آسوده .

زمین ایستر — آهنین ایستر .

چیقمشدم — آدم .

جهان — قبرستان .

ایدی — منجمدی .

پرینه — برینه .

پیمان — زمین .

دکز — سس سس .

لقای محیط — کبیریای محیط ... الخ .

کوریلیورکه عا کفک عادتا کندی قریحه زادی اولان بر لە جە قوافی
وار . و قافیه لرینک اکثری مقید . بوقدر منتظم بوقدر مقید قافیه لرک
حضور نغمات و آهنگنده « دیبور » و « یوقدر » قافیه لرینک آهنگ

نمکی شکلیه عائد بر خطای هائل عد ایدیله من . [۴]

§ آتیده کی بیتلرده عا کفک هیکل هویتی تشکیل ایدن بر سنک
سماو پدر .

[۴] ھدالله صبحی بلک افندى ثروت فنونه بر قاج ستون بیطرف بخش
ایدن « صفحات » عنوانلى مقاله سندە عا کفک هویت ادبیه سنى عصر دیده بر

نجابتک لسان تزییی ایله تشریع و تقدیم ایدرکن « عمر » منظومه سندەکی
وارمی عباسی بیلەین ؟ بوقدر

اوھسابی دېکلەیک نه دیبور
پېنک « دیبور » و « یوقدر » قافیه لرینی تجویز ایتمەشدی . مقاله عا کفه
خطابا شو جله لوله ختام بولیوردی : « بن الارمک اوستنده طوتەیم کتابکز
سزك دامغا آیاقلرک آلتندە بر قاعدة شرفدر »